

Archa

ZA VODOU

humorný román
z neveselé české
současnosti

Svatopluk Ondra

humorný román
z neveselé české
současnosti

ZA VODOU

Svatopluk Ondra

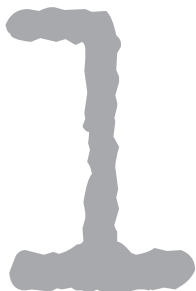
text © Svatopluk Ondra, 2011
ilustrace © Kameel Machart, 2011
ISBN: 978-80-87517-29-1

Michael

2011

1.1

Téměř neznatelně plynoucí voda se zdráhavě čeřila o jediný pilíř lávky, po níž kráčel chodec zachumlaný do kabátu z tlusté látky. Zimní tmu jen chabě ředilo sírově žluté světlo, které se tetelivě snášelo z několika posledních nepoškozených pouličních lamp. Unavená záře pouličního osvětlení neochotně opouštěla teplé pelíšky zaprášených a starými pavučinami ovinutých krytů sodíkových výbojek. Mrazivý vzduch zbavil světlo lamp veškerého odhodlání radostně ozařovat okolní svět. Paprsky lhostejně padaly do černého proudu potoka, jenž se jako hustý špinavý inkoust rezignovaně sunul pod lávkou.

Osamělý chodec sotva slyšitelně povzdechl a zpomalil už beztak loudavou chůzi. Bílý obláček zmrzlé páry, který se muži v dlouhém kabátě vytvořil u úst, téměř okamžitě pohltila tma. Chodec sebral zbytek odvahy a přidal do kroku. Přešel lávku a energicky vykročil na úzkou cestu vedoucí přes nevábný parčík. Pod podrážkami mu nepříjemně skřípal drobný štěrk, jako kdyby byla cesta vysypána střepy rozbitých pивních lahví.

Cestička končila před vchodem do budovy. Zblízka se už dala rozeznat mohutná železná klika vysokých starých dveří. Muž přistoupil a stiskl tlačítko zvonku, umístěné dost vysoko vpravo ve výklenku zdi. Žádný zvuk se však neozval. Po několika marných pokusech rozeznít zvonek muž zmáčkl kliku a opřel se do

dveří, které kupodivu ihned nehlučně povolily a ponenáhlu se otvíraly, třebaže muž kliku okamžitě vylekaně pustil.

Za vchodovými dveřmi se objevila široká chodba zakončená impozantním schodištěm. Celou chodbu osvětlovala jediná stará, hnědými skvrnami posetá zářivka, visící na černém kabelu ze stropu. Ticho narušovalo pouze její slabé bručení. Muž nerozhodně vstoupil do chodby, zastavil se a rukou nemotorně zašátral za sebou, aby přivřel dveře. Křídlo dveří se opět překvapivě tiše a snadno samo zabouchlo a ozvalo se klapnutí západky. Bručení zářivky znělo silněji. Podivná ozvěna rozlehlé chodby způsobila, že zvuk lampy stále víc připomínal nepřátelské varovné zvířecí vrčení, jež jako by se neslo shora ze schodiště. Muž v kabátě zatajil dech a zaposlouchal se do zlověstné melodie. Vrčení sílilo a ozýval se v něm stále děsivější tón. Tlukot mužova srdce se rytmicky připojil k výhružnému chrčení, které sem nyní už zcela nepochybně doléhalo ze schodiště. Příchozí si náhle s úlekem uvědomil, že dunění, které slyší, nezpůsobuje ozvěna úderů jeho srdce. Tlumené rány zaznívaly příliš pomalu, zatímco mužovo srdce tlouklo zběsile rychle.

Z temného vršku schodiště se na muže upřel číhavý pohled malých, zeleně zářících očí, které světélkovaly jen pár centimetrů nad posledním schodem. Dunění se ozývalo shora a stále sílilo. Vedle fosforeskujících očí se vynořila nejasná mlžná postava s nezřetelnou, rozplývající se velkou bílou hlavou. Přízrak se zastavil na nejvyšším schodu, zvolna pozvedl paži k příchozímu a druhou rukou prudce máchl k zeleným očím, které se teď střídavě objevovaly a opět beze stopy mizely po boku zjevení.

„Ticho, Pucku!“ zaskřípal slabý vysoký hlásek, postrádající jakoukoli stopu výhružnosti a autority. Zelené oči se řítily po schodech dolů. Roztřepený malý pejsek neurčité rasy se hnal pozdravit návštěvníka a na obojku za sebou táhl dlouhé kožené vodítko, jehož konec vesele pleskal po okrajích schodů. „No tak, Pucku, hned se vrať!“ nepřesvědčivě přemlouvala pejska bledá postava. Ten doběhl k muži v kabátě a s radostným blafáním na něho začal vyskakovat.

„Nezlobte se, pane inženýre,“ omlouval se rozkráplý hlásek. „Já jsem Růžena Sečná, pane inženýre, ale všichni mi tu říkají Růženka. Paní ředitelka tu bude hned.“ Po schodech opatrně scházela drobná stařenka s bílými nakadeřenými vlasy. Vzhledem k neodhadnutelnému, ale zjevně značně pokročilému věku její oblečení i obutí docela překvapovalo. Na drobné nožky si Růženka nasadila veselé růžové sportovní botky. Křehké kotníčky mizely v nohavicích zřejmě značkových červených tepláků doplněných teplým, ručně pleteným vlněným svetrem. Babičce kolem krku poskakovaly brýle zavěšené na pozlaceném řetízku, druhý exemplář elegantní optiky jí balancoval na maličkém svrasklém nosíku. Růženka opatrně, poučena dlouhou zkušeností se špatně padnoucí zubní protézou, roztáhla decentně nalíčené rty do širokého úsměvu: „Vítám vás u nás v ústavu, pane inženýre! Jsme opravdu moc rádi, že vás tu budeme mít. Tady se vám bude líbit, to vám můžu hned slíbit. Ať se na místě propadnu, jestli my tu nejsme jako jedna velká rodina!“ Stařenka se začala na místě propadat, ale bleskurychle se chytila železného zábradlí a zavrátování na nepevném schodě okamžitě suverénně vybrala.

Růženka došla až k zaraženému návštěvníkovi a podala mu ruku. Světlo jí zezadu dopadalo na řídké nakadeřené vlásky, jež jí kolem hlavy vytvářely svatozář.

„Dobrý den, paní Sečná, já jsem Petr Kulhánek, těší mě,“ představil se mladý muž a pokusil se o nemotornou úklonou.

„Říkejte mi Růženko, pane inženýre. Já bych na Sečnou neslyšela, pro všechny jsem tady Růženka,“ švitořila stařenka. Petr si zajel prstem pod límec košile, odkášlal si a nepřesvědčivě navrhl: „Říkejte mi Petře, jestli chcete.“

Pejsek se posadil před Petra a čekal na pohlázení. Petr ho pošimral mezi ušima. „To je Pucek,“ dokončila Růženka představování. Petr si nebyl jistý, jestli má Puckovi také říct „těší mě,“ ale Růženka od něj další zdvořilosti už patrně neočekávala. „Já vás teď zavedu do vaší kanceláře a pak vás trochu provedu po ústavu. Taky vám dám hned nějakou výbavičku — tužky, bloky,

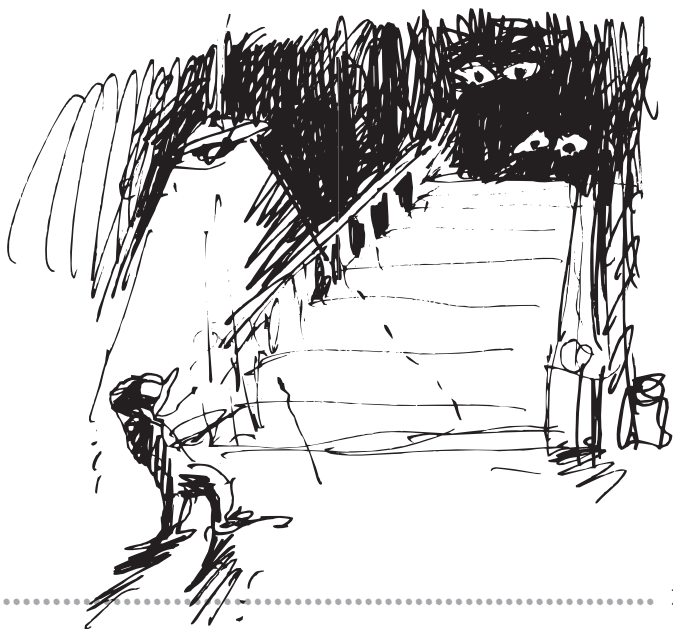
papíry a takové ty všelijaké kancelářské krámy. Nedal byste si kafičko, Petře? A mám pro vás klíče.“

Vystoupali po schodech do patra. Růženka se slabě zadýchala, ale to jí nebránilo, aby průběžně nepodávala další informace. „Dole je zasedačka a knihovna. Taky je tam sklad kancelářských potřeb. Kanceláře máme tady nahoře. Barák už leccos pamatuje, ale je tu klid a je to lepší než nějaká ta moderní kancelářská barabizna ze skla, kde se kvůli klimatizaci ani nedá pořádně dýchat.“ Ze schodiště zahrnuli do chodby vlevo a u třetích dveří se zastavili. Pucek neustále poskakoval kolem nich. „Kancelář 16 — tady budete sedět. Na jmenovku vás napíšeme co nejdřív. Nebojte se, že budete sedět o samotě v nějakém zaplivaném kamrlíku. Kanceláře tu máme veliký, úplný haluzny, takže kromě paní ředitelky nikdo nemá celou místnost jen pro sebe. Ale jak povídám, lidi jsou tu moc milí, takže si s námi určitě budete dobře rozumět.“

Růženka otevřela dveře, vešla do místnosti a rozsvítila. V mimořádně prostorné místnosti stály čtyři velké psací stoly. Ke dvěma z nich byly kolmo přiraženy menší stolky na počítače. Ploché monitory dalších dvou počítačů zdobily pracovní plochy zbývajících psacích stolů. Ke každému stolu byla přisunuta černá kancelářská čalouněná židle na kolečkách. Stěny kanceláře byly zastavěny skříněmi a policemi na spisy, v rohu u zdi s oknem se ukrýval malý šedivý trezor a pod okno někdo postavil vysloužilý květinový stolek ozdobený hromádkou časopisů místo květináče, který by tam logicky patřil. První dojem, který v Petrovi kancelář vyvolala, byl pocit nesmírného nepořádku. Nemohl by tvrdit, že tu je špína — šedivý koberec na zemi vypadal čistě, odpadkové koše poblíž stolů byly vysypané, v místnosti rozhodně nic nepáchlo. S výjimkou jediného stolu se však na každém vodorovném povrchu, jenž se nenacházel výš než dva metry nad zemí, povalovaly spousty popsaných a potištěných papírů, brožur, knih, časopisů, svázaných zpráv a oxeroxovaných kopií článků s poznámkami na okraji a s odstavci označenými různobarevnými zvýrazňovači. Z překvapivých úkrytů vykukovaly psací bloky i poznámkové bločky, nůžky, pravítka, tužky a fixy. Svislé plochy, jež by podle přírodních zákonů měly být holé, se poda-

řilo přesvědčivě pokořit různobarevnými samolepicími papírky všech tvarů a velikostí.

„Tenhle bude váš, Petře,“ ukázala Růženka na jediný stůl, jehož pracovní deska se nedala zaměnit s nepovolenou skládkou komunálního odpadu. „Kabát si pověste tady do té skříně. Hrnky a sklenice máme v kuchyňce, ty jsou pro všechny, tak si klidně poslužte, kdykoli budete potřebovat.“ Petr si sundal kabát, poslechl Růženčin pokyn a pověsil si ho na ramínko do skříně nejbliž u dveří. „Teď vám ještě ukážu to druhé nejdůležitější místo v ústavu – hned po kanceláři paní ředitelky,“ zachichotala se Růženka. Popadla Petra za rukáv, vyvlekla ho znovu na chodbu a táhla ho do odlehlého tmavého kouta. Petr konsternovaně zíral na umělohmotné figurky panáčka s cylindrem na hlavě a panenky se slunečníkem, nalepené na zažloutlých, popraskaných dveřích na konci chodby. „Tak tady mě najdete skoro vždycky,“ mávla Růženka rukou k místnosti nacházející se naproti. Otevřela dveře nenápadné kanceláře a postrčila Petra dovnitř. Vkloupál

bez vůle do překvapivě dlouhé a úzké komory, kam se vešly jen dva psací stoly, křesílko, velká skříň a několik menších skříněk.

Růženka zamířila ke skřínce za jedním ze stolů. Otevřela ji, vytáhla několik bloků, tužek a propisovaček a podala je Petrovi. „To je pro začátek.“ Jakýmsi kouzelnickým trikem se jí najednou v ruce objevily dvě skleničky. Růženka zašátrala v sousedním regálu mezi šanony a vylovila zpola plnou menší láhev becherovky, která je kvůli svému zploštělému tvaru ideální pro úschovu v normalizovaném kancelářském pořadači písemností. Pucek vstrčil hlavu do pootevřených dveří a vyčítavě na ně pohlédl. Skleničky se bleskurychle naplnily nažloutlou tekutinou. „Na přivítanou, Petře, ať se vám tu líbí.“

Petrovi se trochu chvěla ruka, když si sklenku od Růženky bral. „Děkuju, paní Růženko.“

„Jenom Růženko. A můžeme si tykat. Mně tady každý tyká. Já jsem tu takový děvče pro všechno,“ málem zavýskla Růženka, již ze všech pórů téměř viditelně tryskala nezdolná energie pracující důchodkyně. Petrovi se zdálo, že Růženka si snad dokonce radostně poskočila jako jehňátko se stříbrem prokvetlým rounem. Přitukli si.

„Na zdraví, Růženko,“ pronesl bez odporu Petr a napil se becherovky. Růženka zkušeně vyzunkla svou skleničku naráz. Když zakláněla hlavu, světlo znovu prozářilo řídké bílé kudrny na její hlavě. Petr si nebyl jistý, jestli mu Růženčina hříva připomíná spíš ovečku nebo Alberta Einsteina.

„Začíná to pěkně,“ pomyslel si Petr. Tušil, že před usnutím bude dlouho počítat ovečky, které budou jedna za druhou přecházet přes uzoučkou lávku. Na krku se jim budou pohupovat zlaté zvonečky, některým možná také dioptrické brýle na pozlaceném řetízku.

1.2 Po osmé hodině začaly kanceláře Ústavu pomalu ožívat. Velkorysý přístup nových kolegů k pracovní době Petra potěšil. Potvrzoval některé předpoklady, které ho vedly k tomu, aby se v Ústavu ucházel o zaměstnání. Po skončení školy krátce pracoval v obchodní firmě. Absolvoval sice vysokou ekonomickou školu, ale v praxi brzy pochopil, že obchod nikdy nebude patřit k činnostem, v nichž by vynikal, a hlavně, které by ho bavily. Nedokázal s opravdovským zanícením nabízet sortiment domácích potřeb, o nichž byl v skrytu duše pevně přesvědčen, že jde jen o zbytečné a nepraktické krámy. Do banky ho nepřijali — asi správně usoudili, že ani do vytváření moderních bankovních produktů by se Petr nepustil s veškerým odhodláním, a co je nejdůležitější, s nezpochybnitelným přesvědčením o kvalitě prodávaného zboží. Člověk, který nevěří v užitečnost a hodnotu vlastního zboží či služeb, se málokdy vypracuje na úspěšného obchodníka, přestože většina zákazníků by ho možná považovala za obchodníka *dobrého*. Petr proto před časem odpověděl na inzerát nabízející pozici „samostatného výzkumného pracovníka“ v organizaci s podivuhodným názvem „Středisko pro výzkum souvislostí profesní specializace a sociální koheze“.

Nechoval přehnané mínění o svých vlohách k badatelské činnosti. Natož o vlohách k samostatné badatelské činnosti. Petr se cíleně vyhýbal jakémukoli zaměstnání, jež by od něj vyžadovalo samostatné uvažování a — nedej bože — rozhodování. Nejistota se časem stala jeho nejvýraznějším povahovým rysem. Správně však usoudil, že nejistota by se dala v organizaci, která se zabývá zkoumáním společenských problémů, považovat dokonce i za znak rozvážnosti a zodpovědnosti. Dojem, že se SVSPSSK, jak zněla snadno zapamatovatelná zkratka nepostradatelné organizace, kam zaslal svůj životopis a motivační dopis uchazeče o zaměstnání, musí alespoň trochu zabývat společenskovědním bádáním, v Petrovi vyvolalo slovo „sociální“ v názvu onoho bezesporu podivuhodného ústavu. O poslání a náplni „Střediska pro výzkum souvislostí...“ však rozhodně netušil nic.

Sílicí odpor k sortimentu domácích potřeb a nechuť vnucovat nepostradatelné kuchyňské pomocníčky zdráhajícím se maloobchodníkům nakonec Petra přiměly k rozhodnutí zásadním způsobem změnit svůj pracovní život. Když si v duchu představil kopec nových plastových univerzálních krouhačů, na které bude muset připravit nabídkový leták pro rozeslání hospodyňkám v celé republice, zůstal jednoho odpoledne v práci déle a na svém počítači sestavil životopis a dopis pro SVSPSSK. Za čtrnáct dnů našel Petr v poštovní schránce pozvánku k přijímacímu pohovoru, a otevřela se mu tak jedinečná možnost definitivně skoncovat s kariérou obchodníka a postavit se po bok velkých vědců minulosti.

Na pohovor s paní ředitelkou a s vedoucími pracovníky SVSPSSK se dostavil v bílé košili, s pečlivě uvázanou kravatou a v ještě dobře padnoucím tmavém obleku, který na sobě měl naposledy před třemi roky při promoci. Na cestě k pohovoru se ho samozřejmě zmocnila obvyklá nejistota, jak vlastně zdůvodnit svůj zájem podílet se na zásadním vědeckém projektu, jakým zkoumání souvislostí bezpochyby je, a jak zdůraznit vlastní vynikající přednosti, které z něho činí jedinečného uchazeče o pozici samostatného výzkumného pracovníka právě v této důležité oblasti lidského poznání. Všechnu nejistotu však zahнала jediná vzpomínka na přátelský záblesk v očích dosavadního šéfa ve chvíli, kdy mu velký boss při hodnocení neuspokojivého odbytu vejcovarů naznačoval, že dosavadní otrava při prodeji domácích zbytečností byla jen přehrou k peklu pracovní šikany, které by Petra ve firmě očekávalo v budoucnu. V hlavě se mu okamžitě vyrojilo několik originálních myšlenek, jak by se dala profesní specializace zkoumat ještě dokonaleji, aniž by ovšem chtěl jakkoli zpochybňovat cenné výsledky, k nimž se středisko souvislostí, či jak se ten zatracený ústav vlastně jmenuje, dopracovalo.

Paní ředitelka Petra přijala s přátelským pochopením a se zjevnou sympatií k mladým výzkumníkům. Velkoryse přecházela Petrovo koktání, když představoval svou dosavadní kratičkou pracovní kariéru a badatelské plány do budoucna. Proklínal se, že se nepřipravil na nečekanou otázku, odkud se o bohulibé čin-